

Sygn. akt VII U 579/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2022r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 stycznia 2022r. w Warszawie

sprawy R. C. i K. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania R. C. i K. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 16 lutego 2021r., numer (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że R. C. jako pracownik płatnika składek K. U. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2020 roku;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz R. C. oraz K. U. po 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

Ubezpieczona R. C. i płatnik składek K. U., reprezentowane przez pełnomocnika, w dniu 10 marca 2021r. złożyły odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 16 lutego 2021r., nr (...), wnosząc o jej zmianę decyzji poprzez ustalenie, że R. C. jako pracownik u płatnika składek K. U. podlega od 1 sierpnia 2020r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu.

Uzasadniając swe stanowisko odwołujące się wskazały, że umowa o pracę nie została zawarta w celu obejścia prawa. Podkreśliły, że K. U. łączy wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie drobnych remontów mieszkań i montażu ogrodzeń, począwszy od 2012r. W 2015r., celem rozszerzenia działalności, kupiła drukarkę do wydruków na masie cukrowej i opłatku jadalnym. Z uwagi na brak czasu związany z zatrudnieniem na pełny etat i pozostałe obszary aktywności nie miała jednak czasu, aby rozwijać działalność związaną z wykorzystywaniem drukarki. Umieściła na stronie internetowej w dniu 8 lutego 2020r. wpis dotyczący nadruku na opłatku jadalnym celem zbadania zainteresowania ze strony potencjalnych klientów. Córkę R. C. zatrudniła na pełny etat za wynagrodzeniem w kwocie 5.039,23 zł brutto miesięcznie (3.600 zł netto). Ubezpieczona pozyskała klientów, zaprojektowała strony internetowe, kontaktowała się z klientami oraz projektowała nadruki i wykonywała

je na opłatkach jadalnych oraz masie cukrowej. Zatrudnienie ubezpieczonej było związane również z nadejściem drugiej fali zachorowań na (...)19 i zwiększeniem obowiązków po stronie K. U. w ramach umowy o pracę, gdyż jest ona zatrudniona w Wojewódzkiej (...) i nie mogła poświęcić więcej uwagi pozyskiwaniu klientów w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Wbrew twierdzeniom organu rentowego zaistniała zatem realna potrzeba zatrudnienia pracownika, a córka K. U. posiadała do takiego zatrudnienia adekwatne kwalifikacje. Wynagrodzenie ubezpieczonej nie zostało zawyżone, biorąc pod uwagę realia (...) rynku pracy, a także lokalne koszty utrzymania. Poza tym takie wynagrodzenie otrzymywała w poprzednim miejscu pracy - w banku. Okoliczność zaś, iż była w ciąży nie ma znaczenia, gdyż brak jest zakazu zatrudnienia kobiet w takim stanie. Poza tym ubezpieczona skorzystała ze zwolnienia lekarskiego dopiero po 3 miesiącach zatrudnienia z uwagi na stan zdrowia w czasie ciąży, a wcześniej świadczyła pracę na rzecz płatnika składek. Przed podjęciem pracy przeszła badania lekarskie oraz szkolenie BHP. Ponadto posiada wykształcenie techniczne z zakresu ekonomii i księgowości oraz dyplom ukończenia studiów na kierunku zarządzanie, a wcześniej przez okres dwóch lat prowadziła działalność gospodarczą o takim samym profilu jak działalność płatnika składek. W związku z powyższym ubezpieczona nawiązała z płatnikiem składek stosunek pracy i zobowiązała się, zgodnie z art. 22 k.p., do wykonywania pracy określonego rodzaju. Pracę wykonywała pod kierownictwem K. U., przez 8 godzin dziennie. K. U. nie miała obowiązku zatrudnić nikogo na miejsce ubezpieczonej, gdyż oczekuje jej powrotu do pracy po zakończonym okresie urlopu macierzyńskiego, z którego ubezpieczona korzysta w związku z urodzeniem dziecka w dniu 21 lutego 2021r.

Strony odwołujące się podkreśliły również, że dowody potwierdzające wykonywanie pracy przez ubezpieczoną zostały przedstawione do akt, zresztą sam organ rentowy w uzasadnieniu decyzji nie zakwestionował wykonywania czynności w ramach umowy o pracę. Jeśli chodzi natomiast o argument organu rentowego, że zatrudnienie R. C. nie miało wpływu na poprawę kondycji finansowej firmy, to jest on nieuzasadniony, gdyż w końcowym efekcie zatrudnienie to pozwoliło zachować dotychczasowy poziom dochodów płatnika składek, których mogłaby ona w ogóle nie uzyskać z działalności gospodarczej, biorąc pod uwagę stan epidemii i zwiększenie obowiązków, jakie K. U. musiała realizować na podstawie umowy o pracę (odwołanie z dnia 2 marca 2021r., k. 3-8 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołań na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c., a uzasadniając swe stanowisko wskazał, że w oparciu o zapisy na kontach ubezpieczonej i płatnika składek ustalono, że R. C. w dniu 6 sierpnia 2020r. została zgłoszona przez (...) K. U. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania umowy o pracę od 1 sierpnia 2020r. w wymiarze pełnego etatu, z wynagrodzeniem w kwocie 5.039,23 zł brutto miesięcznie. Od dnia 2 listopada 2020r. stała się jednak niezdolna do pracy. Niezdolność do pracy przypadła na okres ciąży.

W dalszej części odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podkreślił, że wątpliwości budzą wyjaśnienia K. U., dotyczące przyczyn zatrudnienia R. C., w których wyjaśniła, że ubezpieczona została zatrudniona w celu rozwoju firmy. Z analizy konta wynika, że firma płatnika istnieje na rynku od 2012r. W związku z tym nasuwa się więc pytanie, dlaczego płatnik zatrudnił pracownika na stanowisko menadżera dopiero w sierpniu 2020r. Zdaniem Zakładu, o braku realnej potrzeby zatrudnienia pracownika na tym stanowisku świadczy również fakt, że po powstaniu niezdolności do pracy R. C., nie została zatrudniona nowa osoba, a obowiązki pracownika ponownie przejęła K. U.. Ponadto, organ rentowy przeanalizował księgę przychodów i rozchodów za 2020r. oraz informację uzyskaną z Urzędu Skarbowego dotyczącą przychodów K. U. za 2019r. Analiza wykazała, że przychody osiągnięte przez płatnika w 2019r. ukształtowały się według stawki 5,5 % oraz 8,5 % w kwocie 52.057,73 zł. Są one porównywalne do przychodów osiągniętych przez płatnika składek po zgłoszeniu R. C. do ubezpieczeń społecznych. Z zapisów w księdze przychodów i rozchodów za 2020r. nie wynika, żeby zatrudnienie R. C. miało wpływ na poprawę kondycji finansowej firmy. Biorąc to pod uwagę organ rentowy przyjął zatem, że zgłoszenia R. C. jako pracownika płatnik dokonał jedynie w celu uzyskania przez R. C. prawa do zasiłku chorobowego, a następnie macierzyńskiego. Ponadto organ rentowy zwrócił uwagę, że ubezpieczona od 13 stycznia 2020r. do 31 lipca 2020r. zgłoszona była w Urzędzie Pracy jako osoba pobierająca lub niepobierająca zasiłku dla bezrobotnych. Powyższy fakt poddaje w wątpliwość rzeczywistą intencję zgłoszenia R. C. do ubezpieczeń społecznych. Z kolei przekazana w trakcie postępowania korespondencja mailowa, w ocenie organu rentowego, nie stanowi dowodu świadczącego o wykonywaniu pracy przez R. C.. Wątpliwość budzą wyjaśnienia K. U., która

poinformowała, że ubezpieczona zaprojektowała strony internetowe. Zastanawiające w ocenie organu rentowego jest to, że wpis dotyczący nadruku na opłatkujadalnym został dodany na stronie internetowej w dniu 8 lutego 2020r., a ubezpieczona została zatrudniona od 1 sierpnia 2020r. Według organu rentowego wyjaśnienia oraz wydruki ze stron internetowych zostały przekazane jedynie w celu urealnienia faktu świadczenia pracy przez R. C.. Obejście prawa w rozpatrywanej sprawie polegało na tym, że rzeczywistym celem zawarcia umowy o pracę z dnia 31 lipca 2020r. było stworzenie R. C. warunków do uzyskania przez nią statusu pracowniczego rodzącego obowiązek ubezpieczeń społecznych, a w konsekwencji uzyskanie prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego oraz macierzyńskiego (odpowiedź na odwołanie z dnia 8 kwietnia 2021r., k. 11-13 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. U. od 2012r. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w W., w ramach której zajmuje się wykonywaniem drobnych remontów mieszkań oraz montażem ogrodzeń. Ponadto w 2015r., w związku z zamiarem rozszerzenia działalności, dokonała zakupu drukarki do wydruków na masie cukrowej oraz opłatkujadalnym. Do wykonywania ww. prac nigdy nie zatrudniała pracowników, realizując prace samodzielnie oraz zlecając niektóre czynności podwykonawcom (wyjaśnienia K. U. z 29 grudnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; zeznania K. U., k. 66 a.s.; pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w W. z 15 stycznia 2021r. - nienumerowane karty akt ZUS).

Poza prowadzeniem działalności gospodarczej, K. U. pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy w Wojewódzkiej (...) w W. jako starszy asystent, świadcząc pracę w godzinach od 7:00 do 15:00. W II połowie 2020r., z uwagi na spodziewane nadejście kolejnej fali pandemii COVID-19, musiała ograniczyć swoje zaangażowanie w wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem działalności. Wówczas pracowała w Sanepidzie także popołudniami, postanowiła więc zatrudnić swoją córkę R. C. na stanowisku managera. K. U. darzyła córkę zaufaniem oraz wiedziała, że posiada ona odpowiednie wykształcenie, doświadczenie oraz wiedzę praktyczną do pracy na stanowisku managera. Postanowiła więc przekazać córce część swoich obowiązków, tym bardziej że bywało, że córka już wcześniej pomagała jej w zakresie związanym z nadrukami cukrowymi m.in. utworzyła profil na F., (...) oraz umieszczała tam ogłoszenia z tym związane (wyjaśnienia K. U. z 29 grudnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; zeznania K. U., k. 66 a.s.; zeznania R. C., k. 66-67 a.s.).

R. C. (ówczasie posługująca się nazwiskiem U.) od 1 kwietnia 2010r. prowadziła działalność gospodarczą pod nazwą (...), której przedmiotem było wykonywanie różnych prac budowlanych. Po około dwóch latach zaprzestała prowadzenia tej działalności, a świadczeniem usług budowlanych, prowadząc (...) K. U., zajęła się jej matka. Ubezpieczona po zakończeniu prowadzenia działalności gospodarczej pracowała na rzecz różnych podmiotów, a poza tym w dniu 18 listopada 2015r. ukończyła studia magisterskie na kierunku zarządzanie w specjalności komputerowe wspomaganie zarządzania w Wyższej Szkole (...) w W.. W marcu 2016r. zdała egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie technik ekonomista, technik rachunkowości. Ostatnio, od września 2017r. do 28 lutego 2019r. była zatrudniona w (...) Bank S.A. jako doradca klienta. Później była zgłoszona w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna (dyplom z 4 grudnia 2015r. – nienumerowane karty akt ZUS; świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zawodzie z 30 marca 2016r. - nienumerowane karty akt ZUS; CV – nienumerowane karty akt ZUS; zeznania R. C., k. 66-67 a.s.; zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 9 marca 2010r. – nienumerowana karta akt ZUS).

K. U. w dniu 31 lipca 2020r. zawarła umowę o pracę z R. C. na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku menadżera, z wynagrodzeniem w kwocie 5.039,00 zł brutto miesięcznie plus premia uznaniowa. W umowie, jako miejsce pracy, określono siedzibę firmy oraz wskazano na pracę zdalną. Termin rozpoczęcia pracy został oznaczony na dzień 1 sierpnia 2020r. (umowa o pracę na czas nieokreślony z dnia 31 lipca 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS).

Poza umową o pracę strony stosunku pracy podpisały również przygotowany na piśmie zakres obowiązków i czynności pracownika. Zgodnie z nim R. C. była zobowiązana m.in. do: bezpośredniego kontaktu z klientem oraz podejmowania decyzji po wcześniejszym uzgodnieniu z właścicielem firmy zakresu wykonania usługi na rzecz klienta;

dokonywania zakupów towarów i usług niezbędnych do wykonania usługi na rzecz klienta; odbioru i dostarczania faktur zakupionych towarów do siedziby firmy; weryfikowania oraz samodzielnego tworzenia projektów do druku na opłatku jadalnym i masie cukrowej oraz projektów ogrodzeń zgodnie ze sztuką budowlaną; drukowania ustalonych z klientem projektów na opłatku jadalnym i masie cukrowej; zajmowania się marketingiem i e-commerce; tworzenia, prowadzenia i administrowania stron internetowych oraz ogłoszeń na portalach społecznościowych; przyjmowania i rozpoznawania reklamacji oraz dokonywania wysyłek na potrzeby klientów; sprawdzania dokumentów związanych z prowadzeniem firmy; bezpośredniego kontaktu z księgową; wydawania sporządzonych przez właściciela firmy papierowych faktur klientom, a także konserwacji i nadzoru nad sprzętem firmowym (zakres obowiązków z 31 lipca 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS).

R. C. w dniu 1 sierpnia 2020r. odbyła szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej (oświadczenie z 1 sierpnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP – nienumerowane karty akt ZUS). Poza tym w ww. dacie została skierowana przez pracodawcę na badania wstępne. Po ich przeprowadzeniu została uznana za zdolną do wykonywania pracy na stanowisku menadżera i w dniu 17 sierpnia 2020r. otrzymała odpowiednie orzeczenie (orzeczenie lekarskie z dnia 17 sierpnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS).

W dniu 6 sierpnia 2020r. K. U. dokonała zgłoszenia córki do ubezpieczeń społecznych na druku ZUS ZUA (druk ZUS ZUA– nienumerowane karty akt ZUS).

R. C. pracowała w siedzibie (...) albo zdalnie w pełnym wymiarze czasu pracy od poniedziałku do piątku, w sierpniu w godzinach 9.00-17.00, a we wrześniu i w październiku w godzinach 10.00-18.00. Każdego dnia podpisywała listę obecności. Jej praca była nadzorowana przez K. U., która wskazywała ubezpieczonej m.in. kiedy i gdzie ma się udać celem przeprowadzenia nadzoru prac budowlanych lub wykonania pomiaru bądź polecała np. zakup materiałów potrzebnych do wykonania prac budowlanych lub umówienie podwykonawcy dysponującego koparką i nadzór jego prac. W późniejszym okresie ubezpieczona w dużej mierze sama decydowała o organizacji swojej pracy, ale wciąż pod nadzorem płatnika składek. Wykonując powierzone jej zadania, korzystała ze służbowego telefonu, który służył m.in. do kontaktów z klientami. Telefonicznie bądź osobiście omawiała z klientami szczegóły projektu wykonania ogrodzenia modułowego. Wykonała również projekt ogrodzenia dla (...) (...) D. A. w K. przy ul. (...), natomiast wyceną zajmowała się K. U.. Ubezpieczona nadzorowała również wykonywanie wylewek betonowych i wzmocnienie fundamentów budynku dla K. S. oraz dokonywała zakupu towarów potrzebnych do wykonania tych prac. Ponadto kontaktowała się zarówno z K. S., jak i z D. A. na etapie rozpoczęcia prac budowlanych, a także w ich trakcie i na etapie zakończenia. Prace te były wykonywane przez okres kilku tygodni. Ponadto ubezpieczona pozyskała dodatkowego klienta o nazwisku M., dla którego prace budowlane były wykonywane w okresie jej nieobecności.

Dodatkowo R. C. kompletowała dokumenty do obróbki księgowej i osobiście dostarczała do G. L. z biura (...) s.c. przynajmniej raz w miesiącu. Zarządzała firmową stroną internetową na F. o nazwie (...) - nadruk na opłatku, masie cukrowej - unikatowy tort. Ustalała z klientami wzory i przygotowywała projekty nadruków jadalnych na papierze cukrowym i opłatkach. Kontaktowała się z klientami poprzez M. oraz e-mail. Sporządzała i składała zamówienia na materiały potrzebne do drukarki, m.in. na opłatki jadalne, papier jadalny, tusz jadalny itp. Wykonywała również nadruki cukrowe m.in. dla klientów: E. S. i cukierni (...) oraz, jeśli klient płacił gotówką, przyjmowała płatności. Natomiast faktury VAT, które były przekazywane niektórym klientom (część klientów otrzymywała paragony) przygotowywała K. U. i wysyłała do R. C. drogą e-mail pod adres (...) (listy obecności – nienumerowane karty akt ZUS; oświadczenie D. A. z 29 grudnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; oświadczenie K. S. z 30 grudnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; zamówienie z 23 września 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; zamówienie z 12 września 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; wydruki z profilu F. – nienumerowane karty akt ZUS; oświadczenie G. L. z 30 grudnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; oświadczenie E. S. z 28 grudnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; oświadczenie M. S. z 31 grudnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; projekt ogrodzenia dla firmy (...) D. A. – nienumerowane karty akt ZUS; faktura VAT z 14 września 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; faktura VAT z 31 sierpnia 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; faktura VAT z 29 września 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; faktura VAT z 31 października 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; wiadomości e-mail z okresu sierpień

2020r. – październik 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; zeznania świadka G. L., k. 51-52 a.s.; zeznania świadka E. S., k. 52 a.s.; zeznania świadka D. A., k. 53 a.s.; zeznania świadka K. Ż., k. 65 a.s.; zeznania świadka K. S., k. 65-66 a.s.; zeznania R. C., k. 66-67 a.s.; zeznania K. U., k. 66 a.s.).

R. C. została uwzględniona w liście płac sporządzonej przez K. U. za sierpień 2020r., wrzesień 2020r. i październik 2020r. Wynagrodzenia otrzymała przelewem: za miesiąc sierpień 2020r. w kwocie 3.600,00 zł, za wrzesień 2020r. w kwocie 4.205,19 zł, za październik 2020r. w kwocie 4.698,86 zł oraz za listopad 2020r. w kwocie 4.164,03 zł (listy płac nr (...), nr (...), nr (...) – nienumerowane karty akt ZUS; potwierdzenia operacji na rachunek bankowy R. C. - nienumerowane karty akt ZUS).

K. U. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w 2019r. osiągnęła przychód opodatkowany według stawki 5,5 % w kwocie 50.694,31 zł i przychód opodatkowany według stawki 8,5 % w kwocie 1.363,42 zł. Z kolei w 2020r. przychód z działalności płatnika składek wyniósł 67.689,98 zł (pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w W. z 15 stycznia 2021r. – nienumerowane karty akt ZUS; zeznania świadka G. L., k. 52 a.s.).

Ubezpieczona w trakcie podpisywania umowy o pracę była już w ciąży. Niezdolna do pracy stała się od dnia 2 listopada 2020r. W czasie jej nieobecności nie została zatrudniona osoba na zastępstwo. K. U. sama zajmowała się wykonywaniem prac, czekając na powrót córki. W 2021r. zatrudniła osobę zarejestrowaną w Urzędzie Pracy, która przez kilka miesięcy wykonywała prace ogólnobudowlane, jednak zakończyła już pracę. Po tym płatnik składek nie zatrudnił kolejnej osoby, wykonując prace samodzielnie z pomocą męża oraz podwykonawców. Jeśli chodzi zaś o opłatki, to ubezpieczona w okresie, kiedy świadczyła pracę, przygotowała grafiki opłatków. K. U. w okresie niezdolności córki do pracy, korzystając z gotowych szablonów, które przygotowała ubezpieczona, sama wykonywała więc nadruki na opłatkach. Oczekuje jednak na powrót córki do pracy. Chce rozwinąć działalność, m.in. skorzystać z dotacji i zakupić kopyarkę (karta ciąży, k. 39- 43 a.s.; zeznania R. C., k. 66-67 a.s.; zeznania K. U., k. 66 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 23 grudnia 2020r., działając na podstawie art. 61 § 1 i § 4 k.p.a. oraz art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zawiadomił K. U. i R. C. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie prawidłowości zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych R. C. i podstaw wymiaru składek na te ubezpieczenia. Następnie, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, w dniu 16 lutego 2021r. wydał decyzję nr (...), w której na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i art. 68 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 58 § 1 i § 2 k.c. stwierdził, że R. C., jako pracownik u płatnika składek (...), nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2020r. (zawiadomienia z dnia 23 grudnia 2020r. i decyzja z dnia 16 lutego 2021r. – nienumerowane karty akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych dokumentów, a także w oparciu o zeznania świadków: G. L., E. S., D. A., K. Ż., K. S. oraz ubezpieczonej R. C. i płatnika składek K. U..

Wymienione dokumenty, złożone przez odwołujące się oraz te, które zostały stworzone przez organ rentowy, Sąd ocenił jako wiarygodne. Z uwagi na to, że strony sporu nie zgłosiły zastrzeżeń wobec ich formy i treści, to Sąd uwzględniając zeznania świadków i stron, z których wynikają te same okoliczności, poczynił na podstawie tych dokumentów ustalenia faktyczne.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadka G. L., która miała wiedzę o okolicznościach zatrudnienia R. C. oraz potwierdziła, że ubezpieczona dostarczała do biura rachunkowego dokumenty płatnika składek celem dokonywania rozliczeń. Świadek ze względu na to, że czasem sama te dokumenty odbierała, to widywała ubezpieczoną wykonującą ww. czynności, jej relacja w tym zakresie została więc oceniona jako wiarygodna. Podobnie Sąd ocenił informacje przekazane przez tego świadka podczas składania zeznań, które dotyczyły kondycji finansowej płatnika składek. Taka ocena wynika z tego, że świadek zeznając zdalnie, sięgała do dokumentów, które znajdują się w jej biurze rachunkowym i na ich podstawie udzielała odpowiedzi na zadawane pytania.

Sąd dał wiarę również zeznaniom świadków: E. S., K. Ż., K. S. i D. A.. Wymienione osoby – klienci K. U. bądź – tak jak K. Ż. - osoby tych klientów reprezentujące, potwierdziły, że w okresie sierpień – październik 2020r. miały kontakt osobisty, telefoniczny bądź e-mailowy z R. C., z którą były omawiane sprawy związane z zamówieniami. Świadkowie E. S. i K. Ż. kontaktowali się z ubezpieczoną w sprawie nadruków jadalnych na masie cukrowej i opłatkach, które projektowała i wykonywała R. C., a potem im przekazywała. Z kolei świadkowie K. S. i D. A. potwierdzili, że ubezpieczona wykonywała pomiary, projekty, a także nadzorowała realizację zamówień złożonych w (...) na wykonanie określonych prac budowlanych. Zeznania ww. świadków były ze sobą zbieżne w zakresie okoliczności dotyczących czynności wykonywanych przez ubezpieczoną. Z tego też względu, Sąd nie miał podstaw, aby kwestionować ich wiarygodność w jakiegokolwiek części, tym bardziej że wymienieni świadkowie to osoby obce dla ubezpieczonej i płatnika składek, które ani ze względów prywatnych, ani z przyczyn zawodowych nie miały powodów, by zeznawać korzystnie dla odwołujących się. Ich współpraca z K. U. w większości przypadków była jednorazowa i już się zakończyła, co wskazuje, że świadkowie nie mogą być osobiście zainteresowani wynikiem sporu.

Zeznania ubezpieczonej R. C. i płatnika składek K. U. także zostały przez Sąd ocenione jako wiarygodne, były bowiem zbieżne i wzajemnie się uzupełniały z zeznaniami ww. świadków oraz z tym, na co wskazują dokumenty.

Analizując potrzebę uwzględnienia wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu ginekologii i położnictwa, Sąd miał na względzie, że okoliczności dotyczące stanu zdrowia ubezpieczonej w chwili nawiązania stosunku pracy oraz to, czy była zdolna do podjęcia i wykonywania pracy zgodnie z powierzonymi obowiązkami, zostały dostatecznie wyjaśnione w toku postępowania. Strony bowiem już na etapie postępowania wyjaśniającego, prowadzonego przez ZUS, przedstawiły orzeczenie lekarskie z dnia 17 sierpnia 2020r., którego organ rentowy nie zakwestionował. W tej sytuacji nie było potrzeby przeprowadzenia wskazanego dowodu. Z tego względu wniosek organu rentowego został oceniony jako bezzasadny, a także powodujący zwłokę w postępowaniu, dlatego Sąd postanowił o jego pominięciu na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. (k. 53 a.s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania R. C. i K. U. podlegały uwzględnieniu.

Sporne w rozpatrywanej sprawie było to, czy R. C. od dnia 1 sierpnia 2020r. realizowała umowę o pracę u płatnika składek (...) i czy z tego tytułu powinna podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Aby tę kwestię rozstrzygnąć należało dokonać szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2021r., poz. 423), zwanej dalej ustawą systemową. Art. 6 ust. 1 pkt 1 tej ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. W myśl art. 13 pkt 1 ustawy systemowej następuje to od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. O tym jednak, czy dany stosunek prawny łączący dwa podmioty może być uznany za stosunek pracy, rozstrzygają przepisy prawa pracy. Stosownie do treści definicji zawartej w art. 2 kodeksu pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2019r., poz. 1040, dalej: k.p.) pracownikiem jest osoba zatrudniona między innymi na podstawie umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k.p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być każdorazowo faktyczna realizacja treści stosunku pracy, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego za pracę.

Dla stwierdzenia, czy zaistniały podstawy do objęcia pracownika ubezpieczeniem społecznym, w świetle powołanych przepisów, wymagane jest ustalenie, czy zatrudnienie miało charakter rzeczywisty i polegało na wykonywaniu pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, czyli w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy wskazywał, że brak jest dowodów potwierdzających faktyczne świadczenie pracy przez R. C.. Uzasadniając decyzję organ rentowy powołał się na treść art. 58 § 1 k.c. i art. 58 § 2 k.c. wskazując, że zawarta między stronami umowa o pracę z dnia 31 lipca 2020r. jest nieważna, jako czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy, bądź też jako czynność sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Organ rentowy podkreślił, że jedynym celem zgłoszenia odwołującej do ubezpieczeń była chęć uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Jak wynika z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Przy czym należy odróżnić nieważność spowodowaną pozornością czynności prawnej od nieważności czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy (art. 58 § 1 k.c.). Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez ustawę zakazane. Pojęcie obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Ustalenie, czy umowa zmierza do obejścia prawa, czy jest pozorna wymaga poczynienia konkretnych ustaleń faktycznych dotyczących okoliczności jej zawarcia, celu jaki strony zamierzały osiągnąć, charakteru wykonywanej pracy i zachowania koniecznego elementu stosunku pracy, jakim jest wykonywanie pracy podporządkowanej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 1995r., I PZP 7/95, OSNAPiUS 18/95, poz. 227, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997r., I PKN 276/97, OSNAPiUS13/98, poz. 397). Czynność prawna może być również sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, przez które rozumie się na ogół obowiązujące w stosunkach między ludźmi reguły postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie ocenne, a nie prawne. Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe (por. np. Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 240 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 327).

Powołanie się na przepis art. 58 § 2 k.c. z uwagi na wystąpienie celu obliczonego na naruszenie zasad współzycia społecznego, możliwe jest wyjątkowo. Tylko w przypadku uznania, że zawarta umowa o pracę nie była faktycznie wykonywana przez strony, istnieje możliwość oceny w płaszczyźnie zgodności jej celu z zasadami współzycia społecznego. Nie można natomiast przyjąć, że jeżeli stronom umowy o pracę przyświeca cel w postaci chęci uzyskania tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, to czynność prawna jest nieważna z mocy art. 58 § 2 k.c. Sama chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy również o zamiarze obejścia prawa, podobnie jak i inne cele stawiane sobie przez osoby zawierające umowy o pracę, takie jak chociażby chęć uzyskania środków utrzymania (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 maja 2018r., III AUa 858/17).

Zdaniem Sądu Okręgowego, wobec dokonanych w sprawie ustaleń nie można przypisać ani ubezpieczonej, ani płatnikowi składek, że zgłoszenie R. C. do ubezpieczeń społecznych nosiło znamiona świadomego i zamierzonego działania, którego celem był uzyskanie w sposób nieuprawniony świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu w uzasadnieniu skarżonej decyzji nie ma argumentów, które można byłoby uznać za wystarczające do sformułowania takiego twierdzenia. Umowa o pracę faktycznie była przecież realizowana, co potwierdził zgromadzony materiał dowodowy, a więc o pozorności nie może być mowy, tym bardziej, że zaistniały te elementy, na które wskazuje art. 22 § 1 k.p., a mianowicie praca była wykonywana odpłatnie, a także w miejscu i w czasie wskazanym przez pracodawcę oraz pod jego kierownictwem. W rozważanym przypadku, zdaniem Sądu, wystąpiły więc wszystkie elementy konieczne dla zaistnienia pomiędzy stronami stosunku pracy. Dodatkowo zgromadzony materiał dowodowy potwierdził faktyczne wykonywanie pracy przez R. C.. Dowodem wskazującym na taki fakt są dokumenty, zeznania stron oraz świadków, którzy potwierdzili, że ubezpieczona wykonywała zadania, jakie zostały przypisane do powierzonego jej stanowiska pracy, a więc w zakresie działalności budowlanej omawiała z klientami szczegóły projektu ogrodzenia, wykonała projekt ogrodzenia, nadzorowała wykonywanie prac i zakup towarów przy wykonywaniu wylewek betonowych i wzmocnieniu fundamentów, kontaktowała się z klientem osobiście w celu rozpoczęcia prac

budowlanych i ich zakończenia, a także kompletowała dokumenty dla księgowej i osobiście dostarczała do biura rachunkowego. Natomiast w zakresie działalności związanej z drukowaniem opłatków ubezpieczona zarządzała stroną na F., ustalała z klientami wzory i przygotowywała projekty nadruków jadalnych na papierze cukrowym i opłatkach, składała zamówienia na materiały potrzebne do drukarki i wykonywała nadruki cukrowe dla klientów oraz zdarzało się, że rozliczała się z nimi.

Na akceptację nie zasługuje zarzut organu rentowego, że płatnik składek nie posiadał realnej potrzeby zatrudnienia pracownika na stanowisko menadżera, co w ocenie organu rentowego dodatkowo potwierdza okoliczność, że na miejsce ubezpieczonej nie została zatrudniona osoba na zastępstwo. Jak wynika z zeznań K. U., jest ona dodatkowo zatrudniona na pełny etat w Wojewódzkiej (...) w W. jako starszy asystent. W 2020r. z uwagi na nadejście kolejnej fali pandemii COVID-19 musiała ograniczyć swoje zaangażowanie w wykonywanie wszystkich czynności związanych z prowadzeniem działalności, a w okresie od sierpnia do października 2020r. miała do realizacji dwa zlecenia budowlane. Jedno ze zleceń dotyczyło wykonania projektu ogrodzenia dla (...) (...) D. A. w K. przy ul. (...), wyceny realizacji zlecenia oraz nadzoru nad pracami oraz wykonania projektu. Drugie ze zleceń dotyczyło wykonywania wylewek betonowych i wzmocnienia fundamentów dla K. S.. Obejmowało ono zakup towarów i wykonanie prac budowlanych pod nadzorem. Oba zlecenia były wykonywane przez okres kilku tygodni. W tym samym czasie płatnik składek zajmował się również działalnością związaną z drukowaniem grafiki na masie cukrowej i opłatku jadalnym. Tego rodzaju zamówienia były realizowane zgodnie z projektem zaakceptowanym przez klienta. Zamówień w okresie letnim było wiele m.in dla klientów E. S. i cukierni (...). W zakresie prac związanych z realizacją nadruków na masie cukrowej i opłatku jadalnym K. U. pomagała już wcześniej córka R. C., która przygotowała jej grafiki oraz utworzyła profil na F., (...) oraz umieszczała tam ogłoszenia z tym związane. Wówczas robiła to jednak w ramach pomocy sporadycznej, świadczonej w niesformalizowany sposób. W tym kontekście nie powinno budzić wątpliwości, że to właśnie w okresie, kiedy K. U. była bardziej zaangażowana w pracę w Sanepidzie, którą wykonywała także popołudniami, poza normalnymi godzinami pracy, zaistniała potrzeba zatrudnienia osoby, która odciążałaby ją od części obowiązków. W związku z tym K. U. przekazała R. C. zadania związane z kontaktem z klientem, zamawianiem materiałów, nadzorowaniem prac podwykonawców, wykonywaniem projektów, a także dostarczaniem dokumentacji do biura rachunkowego. Ponadto sformalizowana została pomoc R. C. w zakresie wykonywanych przez nią czynności polegających na kontakcie z klientami, projektowaniu i wykonywaniu nadruków na masie cukrowej i opłatku jadalnym, a także obsługa mediów społecznościowych. W ocenie Sądu powyższe działanie płatnika składek miało uzasadnione podstawy i wobec tego zostało uznane za racjonalne z punktu widzenia wsparcia działalności poprzez zatrudnienie menadżera. Dzięki zatrudnieniu na tym stanowisku R. C. płatnik składek mógł kontynuować działalność bez ograniczenia kontaktów z klientami i rezygnacji z realizacji zleceń, a także mógł przyjmować na bieżąco zamówienia na wydruki cukiernicze. Dzięki temu płatnik składek mógł utrzymać dochody co najmniej na takim samym poziomie jak w roku 2019. Ostatecznie jednak sytuacja finansowa płatnika składek w roku 2020 była nawet lepsza niż w roku poprzednim. W 2019r. łączny przychód z działalności wyniósł 52.057,73 zł, a w 2020r. - 67.6869,98 zł. W świetle powyższego nie sposób więc uznać, że istniał brak realnej potrzeby zatrudnienia przez płatnika składek osoby na stanowisko menadżera. Z przeprowadzonych dowodów wynika przeciwny wniosek. Powyższe potwierdzili przede wszystkim zeznający w sprawie świadkowie: D. A., K. S., E. S. i K. Ż., którzy byli klientami K. U. i w spornym okresie korzystali z usług budowlanych i cukierniczych płatnika składek oraz byli obsługiwani przez R. C..

Organ rentowy stwierdzając nieważność oświadczeń stron umowy o pracę, dokonał pobieżnej analizy materiału dowodowego, a poza tym oparł się wyłącznie na domniemaniach i powiązaniach jedynie dwóch faktów – zawarcia umowy o pracę i niezdolności pracownika do pracy. Organ rentowy pominął natomiast wskazane wyżej okoliczności, a także dopełnienie przez strony stosunku pracy formalności, jakie wiążą się z zawarciem umowy o pracę. Przed podjęciem pracy ubezpieczona została przeszkolona w zakresie BHP i przepisów przeciwpożarowych, a następnie została zawarta umowa o pracę. Ponadto ubezpieczona uzyskała orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy na stanowisku menadżera. Z kolei pracując, podpisywała listy obecności, które są dodatkowym potwierdzeniem jej obecności w pracy w poszczególnych dniach.

Innym zagadnieniem, które zostało poddane ocenie Sądu, było to, czy zatrudnienie ubezpieczonej było realizowane w warunkach podporządkowania pracodawcy. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 kwietnia 2016r., właściwość ta nie została zdefiniowana. Powszechnie przyjmuje się, że obejmuje ona polecenia i sferę organizacyjną. Pojęcie kierownictwa pracodawcy, o którym mowa w art. 22 § 1 k.p., nie ma jednowymiarowego kształtu. Dostrzegalna jest tendencja do "rozluźnienia" tego rygoru w stosunku do poszczególnych grup pracowniczych albo z uwagi na rodzaj wykonywanej pracy. Podporządkowanie pracownika może polegać na określeniu przez pracodawcę czasu pracy i wyznaczeniu zadań, natomiast co do sposobu ich realizacji pracownik ma pewien zakres swobody. Pojęcie podporządkowania pracownika pracodawcy ewoluuje w miarę rozwoju stosunków społecznych (II PK 81/15). W rozpatrywanej sprawie nie ulega wątpliwości, że ubezpieczona była podporządkowana pracodawcy. Wykonywała pracę w miejscu i czasie przez niego wskazanym, a ponadto była zobowiązana do wykonywania wydawanych jej poleceń związanych z pracą. Takie polecenia do ubezpieczonej kierowała będąca jej przełożoną K. U., która wskazywała ubezpieczonej kiedy i gdzie ma się udać celem wykonania pomiaru czy też nadzoru prac budowlanych. W późniejszym okresie w dużej mierze ubezpieczona sama decydowała o organizacji swojej pracy. Oczywiście nie można pominąć tego, że K. U. i R. C. łączą relacje rodzinne, ta okoliczność sama w sobie nie decydowała jednak o braku podporządkowania pracownika ani tym bardziej o braku realizacji umowy. Zgromadzone przez Sąd dowody tego nie potwierdziły, z samej więc okoliczności powinowactwa łączącego ww. osoby nie można wywodzić, że stosunek pracy nie był realizowany bądź że nie nosił cech, na jakie wskazuje art. 22 k.p.

Dodatkowo, zdaniem Sądu, nie zaistniały w sprawie okoliczności, które wskazywałyby, że umowa z dnia 31 lipca 2020r. powinna być oceniona jako zmierzająca do obejścia prawa czy jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Jak było wskazywane, organ rentowy powoływał się na nieważność umowy i z tych przyczyn, lecz nie przedstawił argumentacji, która by to potwierdzała. W zasadzie ograniczył się do powołania przepisów i postawienia zarzutu bez pogłębionej analizy i bez odniesienia do zgromadzonych dowodów. Tymczasem do postępowania odrębnego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w zakresie postępowania dowodowego ma zastosowanie - bez żadnych ograniczeń - reguła wynikająca z przepisu art. 232 k.p.c. To z kolei oznacza, że obowiązuje zasada kontrydiktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń przez stronę, a wydanie decyzji przez organ rentowy w postępowaniu administracyjnym nie zwalnia tego organu od udowodnienia przed sądem jej podstawy faktycznej, zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wynikającą z przepisu art. 6 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2010r., II UK 148/09 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 września 2012r., III AUa 529/12).

W rozpatrywanej sprawie niemalże pierwszoplanowa była dla organu rentowego niezdolność do pracy ubezpieczonej w związku z ciężą powstała w niedługim czasie po zawarciu umowy o pracę. W tym miejscu przypomnieć należy, że zgodnie z jednomyślnym orzecznictwem Sądu Najwyższego chęć uzyskania tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym jest zgodna z prawem i zasadami współzycia społecznego. Dlatego nie można przyjąć, że jeżeli stronom umowy o pracę przyświeca taki właśnie cel, to czynność prawna jest nieważna z mocy art. 58 § 1 lub 2 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012r., I UK 265/11, LEX nr 1169836). Sama chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jako motywacja do podjęcia zatrudnienia również nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, podobnie jak inne cele stawiane sobie przez osoby zawierające umowy o pracę, takie jak na przykład chęć uzyskania środków utrzymania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 25 stycznia 2005r., II UK 141/04, OSNP 2005 Nr 15, poz. 235; z 5 października 2005r., I UK 32/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 249; z 28 kwietnia 2005r., I UK 236/04, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 28; z 11 stycznia 2006r., II UK 51/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 366, z 22 czerwca 2015r., I UK 367/14, niepublikowany).

Uwzględniając powołane okoliczności Sąd ocenił, że umowa o pracę łącząca R. C. oraz (...) nie była nieważna. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że zamiarem stron umowy o pracę, było świadczenie pracy, a nie jak wskazuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, uzyskanie przez ubezpieczoną świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Ponadto, Sąd oceniając, że umowa nie była pozorna, wziął pod uwagę, że za taką nie można uznać umowy, która w rzeczywistości była wykonywana, tj. takiej, w ramach której pracownik faktycznie świadczy na rzecz pracodawcy pracę podporządkowaną. Potwierdził to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 czerwca 2006 roku (II UK 202/05), wskazując że nie jest istotne, czy strony zawierające umowę o pracę miały realny zamiar wzajemnego zobowiązania się przez

pracownika do świadczenia pracy, a przez pracodawcę do zapewnienia pracy i wynagrodzenia za nią, lecz to, czy taki zamiar stron został w rzeczywistości zrealizowany.

W związku z powyższym, nawet gdyby R. C. celowo zawarła umowę, aby uzyskać świadczenia w związku z chorobą i macierzyństwem, to nie czyni to umowy o pracę pozorną, gdyż była realizowana. Wbrew twierdzeniom organu rentowego, Sąd nie znalazł też podstaw do stwierdzenia, by doszło do naruszenia w rozważanym przypadku zasad współzycia społecznego. Co prawda po upływie nieco ponad 3 miesiące pracy nastąpiła niezdolność R. C. do pracy, ale i ta okoliczność nie świadczy o nieważności umowy o pracę, gdyż kobieta w ciąży – tak jak i ta, która w takim stanie nie pozostaje – ma prawo podjąć zatrudnienie i to nawet, jeśli wie o ciąży. Ponadto należy zaznaczyć, że ciąża może być też zaawansowana i nie stoi na przeszkodzie nawiązaniu stosunku pracy, jeśli faktycznie jest on realizowany. Fakt ciąży nie przekreśla bowiem aktywności zawodowej. Przepisy prawa nie zawierają żadnych ograniczeń, jeśli chodzi o to, w jakim czasie może dojść do nawiązania stosunku pracy. Przepisy nie wskazują również przez jaki okres powinny być opłacane składki na ubezpieczenie społeczne, by późniejsza wypłata świadczeń związanych z chorobą i macierzyństwem nie naruszała zasad solidaryzmu, równego traktowania ubezpieczonych, ochrony interesów i nie pokrzywdzenia innych ubezpieczonych oraz nieuszczipiania środków zgromadzonych w ramach ubezpieczenia. W takiej sytuacji nie ma podstaw, by z uwagi na stan, w jakim ubezpieczona się znajdowała, czynić zarzuty nawiązania nieważnego stosunku pracy.

Zdaniem Sądu braku woli realizowania umowy przez ubezpieczoną nie można domniemywać w oparciu o tę tylko okoliczność, że w okresie niezdolności do pracy nie doszło do zatrudnienia innego pracownika. Podkreślić trzeba, że płatnik składek nie posiadał wielu zleceń, a te których realizacją zajmował się w okresie zatrudnienia R. C. zostały zakończone. Czynności związane z obsługą zamówień na nadruki cukiernicze nie stanowiły znaczącej części działalności i nie zabierały wiele czasu, biorąc pod uwagę, że ubezpieczona już wcześniej wykonała grafiki i szablony, z których płatnik składek mógł korzystać. Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz fakt, że K. U. już wcześniej samodzielnie prowadziła działalność w pełnym jej zakresie, przy uwzględnieniu ograniczenia ilości zleceń budowlanych, mogła i była w stanie samodzielnie taką działalność prowadzić, bez konieczności zatrudniania pracownika na zastępstwo. Te okoliczności również wpływają na bezzasadność zarzutu organu rentowego, jakoby umowa z dnia 31 lipca 2020r. została zawarta dla pozorów lub w celu obejścia prawa.

Jeśli chodzi o wysokość wynagrodzenia R. C., to Sąd nie rozważał, czy było ono wygórowane, gdyż czym innym jest określenie podstawy wymiaru składki, a czym innym sam tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym. Zaskarżona decyzja ma za przedmiot tylko podleganie ubezpieczeniom społecznym i nie obejmuje innych kwestii, stąd sama wysokość zgłoszonej podstawy wymiaru składek nie ma znaczenia. Organ rentowy, jeśli stwierdziłby, że jest ona wygórowana, ale umowa faktycznie była realizowana, ma możliwość ukształtowania stosunku pracy z wynagrodzeniem niższym niż ustalone przez strony. Nie istnieje natomiast możliwość, aby zbyt wysoką podstawę wymiaru składek czynić powodem wykluczenia z ubezpieczeń społecznych.

Stanowisku Sądu co do oceny spornego stosunku prawnego łączącego strony odwołujące się w kontekście skutków, jakie stosunek ten wywoła, nie przeczy również okoliczność braku posiadania przez R. C. tytułu do ubezpieczeń społecznych, bezpośrednio przed zatrudnieniem u płatnika składek i posiadanie statusu osoby bezrobotnej zarejestrowanej w Urzędzie Pracy. Ma ona charakter jedynie poboczny i nie może prowadzić do wniosku, że umowa o pracę między stronami została zawarta w celu obejścia prawa czy też dla pozorów, tym bardziej że osoba poszukująca ochrony ubezpieczeniowej – nawet jeśli taka jej nie przysługiwała w przeszłości – ma prawo zawrzeć umowę. Jej motywacja do zawarcia takiej umowy, w sytuacji kiedy stosunek pracy jest realizowany – tak jak w przedmiotowej sprawie – pozostaje bez wpływu na ważność oświadczeń złożonych przez strony stosunku pracy. Ubezpieczona więc, mimo że bezpośrednio przed podjęciem pracy u płatnika składek nie pracowała i nie miała tytułu do ubezpieczeń społecznych – motywowana różnymi względami – miała prawo poszukiwać zatrudnienia, podjąc je i podlegać ubezpieczeniom społecznym. Tytuł do ubezpieczeń społecznych nie powstaje przecież tylko w przypadku osób, które wykazują się odpowiednio długą, wcześniejszą historią związaną z podleganiem ubezpieczeniom. Również osoby podejmujące zatrudnienie po raz pierwszy czy po długiej przerwie i je realizujące mają tytuł do podlegania ubezpieczeniom społecznym. Takiego prawa nie można było odmówić również i ubezpieczonej, która co trzeba

zaakcentować, zanim stała się bezrobotna, przez wiele lat pracowała, a także w pewnym okresie prowadziła działalność gospodarczą. W związku z tym składki były za nią opłacane. To powoduje, że w sytuacji przerwy w zatrudnieniu trwającej pół roku, po której upływie ubezpieczona ponownie podjęła zatrudnienie, nie ma powodów, by z faktu braku tytułu do ubezpieczeń w ww. stosunkowo krótkim okresie, czynić zarzut skutkujący ostatecznie wykluczeniem z ubezpieczeń społecznych.

Konkludując, w rozpatrywanej sprawie ustalone przez Sąd okoliczności, które zostały omówione, nie wskazują, by działania stron były naganne oraz by stanowisko organu rentowego prowadzące do wydania zaskarżonej decyzji było zasadne. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż strony realizowały podpisaną umowę. W związku z powyższym, nie może być mowy o nieważności umowy o pracę.

Wobec powyższego, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., należało zmienić zaskarżoną decyzję poprzez przyjęcie, że R. C. jako pracownik płatnika składek K. U. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu od dnia 1 sierpnia 2020r.

Sąd na podstawie art. 98 k.p.c. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołujących R. C. oraz K. U. kwoty po 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wskazana kwota stanowiąca stawkę minimalną została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm).